DISPUTATIO INAUGURALIS

De

SOLENNITATUM, QUÆ JURE COMMUNI AD TESTAMENTI FACTIONEM REQUIRUNTUR, REMISSIONE ET INTENSIONE,

Quam

EX DECRETO, ET CONSENSU

MAGNIFICI JCTORUM ORDINIS

IN ILLUSTRI ACADEMIA JENENSI,

SUB PRÆSIDIO

VIRI NOBILISSIMI, AMPLISSIMI, CONSULTISSIMI ATQVE EXCELLENTISSIMI

DN. JOH. VOLK. Bechmann/

HEREDITARII in Obern-Tröbra/ JCti & Antecessoris famigeratissimi, Consiliarii Saxonici, Curiæ Provincialis, Facultatis Juridicæ & Scabinatus Assessoris Gravissimi,

DN. Patroni & Favitoris sui omni observantiâ ætatèm prosequendi

PRO LICENTIA

Summos in utroque jure Honores ac Privilegia DOCTORALIA ritè capessendi

PUBLICÆ ERUDITORUM DISQVISITIONI SUBMITTIT

CONRADUS Bertram/ Ciz. Misn.

Ad diem Jun. M. DC. LXXI.

Horis pro- & pomeridianis

IN AUDITORIO JURIDICO.

JENAE, LITERIS WERTHERIANIS.

DISPUTATIO INAUGURALIS
DE
SOLENNITATUM, QUÆ JURE COMMUNI AD TESTAMENTI FACTIONEM REQUIRUNTUR, REMISSIONE ET INTENSIONE.

Th. I.

RErum acquisitio universalis maximè contingit per hereditatē §. *f. I. per quas pers.* c. a. quæ est successio in universum jus, quod defunctus habuit tempore mortis *l. 24. d. V. S.* ubi Gœdd. *l. 62. d. R. I.* ubi Hænon. Dn. Struv. *Syntagm. Jur. civ. Ex. 10. th. 43.* & à rebus hereditariis meritò secernitur *l. 50. pr. de her. pet. l. 66. inf. d. leg. 3. l. 3. §. 1. de bon. poss. l. 208. d. V. S.* Dn. Struv. *d. Ex. 10. th. 43.*

Th. II.

Ea autem ad nos devolvitur vel ex testamento, vel ab intestato §. *f. I. per quas pers.* c. a. Testamentum est voluntatis nostræ *justa* (h. e. secundum juris civilis

3114

regulas ordinata *l. 4. qui teſt. fac. poſſ.*) ſententia de eo, quod quis poſt mortem ſuam fieri velit *l. 1. d. t.* An autem teſtamentum ſive facultas teſtamenti faciendi ſit juris gentium, an vero juris civilis? controvertitur. Et dicendum, Teſtamentum quoad originem ſuam & inventionem ſive eſſentiam juris gentium; quoad formam & ſolennitatem juris civilis eſſe. Hæ-non. *Exerc. ad Inſt. 7. th. 1.* Schneidvv. *ad pr. Inſt. n. 12. d. teſtam. ord.* Harprecht. *eod. n. 62.* & Dn. Struv. *Exercit. 32. th. 3.*

Th. III.

Forma Teſtamenti interna ſpectatur in heredis inſtitutione, unde caput & fundamentum teſtamenti dicitur, cum ſine eâ nihil in illo valeat §. *ante heredis 34. I. d. leg.* §. *2. I. d. fid. her.* §. 1. *I. d. mil. teſtam.* Vultej. *1. jurispr. 73. lit. d.* Ludvv. *Ex. ad Inſt. 7. th. 6. lit. a.* Externa conſiſtit in ſolennitatibus, quæ vel communes ſunt ſcripto vel nuncupativo teſtamento, vel alterutri propriæ. Communis utrique eſt adhibitio teſtium *l. 21. pr. &* §. 2. *C. d. teſtam.* quorum & qualitatem reſpici, eosque ſolenni rogatione invitari oportet §. *6. I. d. t. l. 20.* §. *4. l. 21.* §. 1. *qui teſtam. fac. l. 21. pr. C. d. teſtam.* Dn. Struv. *d. l. th. 10.* Numerus denique lege definitus eſt, ut ſeptem adhibeantur *d. l. 21.* Commune & illud eſt, quod in utroque teſtamento conficiendo ſingula ordine continuo peragi debeant, teſtibus ſimul manentibus, nullo extraneo actû interveniente *l. qui teſtamento 22.*

§. 8.

§. 8. *l.* 21. §. *f. qui testam. fac. poss. l.* 28. *C. d. testam.* Carpz. *jurispr. for. p.* 3. *c.* 3. *d.* 1. *d.* 39. *& seq.* Testamento scripto propria sunt hæc, ut voluntas testatoris in scripturam redigatur §. 12. *& seqq. I. d. testam. ord. l.* 28. §. 1. *l.* 29. *cum auth. sequ. C. eod.* testibus offeratur, qui nomina sua subnotent & sigilla apponant *l.* 22. §. 22. *ff. d. testam. ord. l. hâc consultissimâ* 21. *pr. C. eod. l.* 29. §. 11. *in fin. d. her. pet.* Carpz. *d. l.* Dn. Struv. *Exerc.* 31. *th.* 10. Nuncupativo propria est voluntatis suprema nuncupatio palam & intelligenter facta §. *fin. I. d. testam. ord. l.* 21. *pr. l.* 15. *l.* 21. §. *per nuncupationem* 2. *ff. l.* 29. *C. eod.* quod si in scripturam, uti hodie fieri solet, à Notario redigatur, nihilominus nuncupativum dicitur. Vigl. *in* §. *f. n.* 4. *I. d. testam. ord.* Clar. *l.* 3. *sentent.* §. *testamentum qu.* 4. *n.* 1. Carpz. *d. l. d.* 35. *n.* 5. 6.

Th. IV.

Hæ solennitates autem quandoque remittuntur, quandoque intenduntur: Remittuntur in Testamento Principi oblato, vel apud Acta facto. Ea enim quæ coram Principe fiunt, tot jure teste facta censentur *l.* 19. *C. d. testam.* Dauth. *ad d. l.* [illegible] *n.* 1. *& seqq.* Carpz. *p.* 3. *c.* 3. *d.* 11. & superfluum est privatum testimonium, ubi publica monumenta sufficiunt. *l.* 31. *C. d. donat.* Cum autem ibi acta publica esse intelligantur, ubi aliquid fit autoritate judicis *l. an apud se* 5. *d. manum.* Wesemb. *in parat. tit. qui testam. fac. n.* 10. Carpz. *d. l. d.* 17. *n.* 4. sequitur, quod testator non solùm in loco

judicii sed etiam extra judicium ultimam suam voluntatem exponere vel ostenso testamento domi confecto, declarare possit, in illo supremam suam voluntatem contineri Carpzov. *d. l. d.* 17. 18. *& seqq.* modo tunc unus vel alter Scabinus præter judicem etiam adsit *Constit. Elector. 3. p. 3. verb.* Wo auch Gerichts-Personen von Gerichts wegen/ zu einem/ der da kranck ist/ in seine Behausung auff seine Erforderung geschickt und er vor ihnen ein Testament machet ꝛc. ibique Carpz. Philipp. *Usu pr. d. testam. ect. 48. num. 9.* Schulz. *Synops. Inst. d. testam. ord. lit. d.* ubi tamen semper necessarium est, ut ista insinuatio non per procuratorem aliamque personam intermediam aut epistolam, sed per ipsum testatorẽ fiat Matth. Berl. *p. 3. conc. 4. n. 28. & seqq.* Carpz. *d. l. d. 23.* nihil autem refert, utrum judex, coram quo testamentum insinuatur, competens sit an incompetens, si modo jurisdictionem habeat. *l. 19. ibi, qui actis cujusque judicis C. de testam. d. constit. Elector. 3. p. 3. ibique* Dn. Carpz. *in nonnullis defin.* Schulz. *d. l.* Mynsi. *cent. 6. obs. 79. n. 5.*

Th. V.

Hâc occasione quæritur: An Testamentum coràm duobus Scabinis paganis & Schulteto conditum valeat? Negatur, hi enim nullam jurisdictionem habent, sed tantummodò ministri & executores sunt eorum, quorum Jurisdictioni subsunt Matth. Cöl. *process. exec. part. 2. c. 1. n. 31.* secus est, si fuerint à domino, cui competit Jurisdictio, ad testamenti factionem

nem ablegati Carpz. *d. l. d. 2.* Dn. Richt. *deciſ. 28. n. 4. & deciſ. 30. num. 31.*

Th. VI.

Non tantum propter imperitiam *pr. I. d. teſtam. mil. l. 1. ff. eod. l. 1. C. d. jur. & fact. ignor.* ſed præprimis, quod tempore belli tota Reſpublica in militum robore & virtute conſiſtat, & inſtantis periculi magnitudo omnem ulteriorem moram excludat, à jure communi etiam diſceſſum eſt quoad milites armatos in caſtris & expeditione conſtitutos §. 3. ubi Hotom. Borch. Vigl. *n.* 13. Mynſ. *n. 7. I. d. teſt. mil.* Carpz. *p. 3. c. 4. d.* 26. Ceſſante enim expeditione atque periculi metû armati milites ad teſtandum jure communi obligati ſunt, *pr. ibi*, cum in expeditionibus occupati ſunt, *junct. §. 3. verſ. poſt miſſionem. I. d. teſtam. mil. l. 16. ff. l. pen. C. eod. l. 1. d. bon. poſſ. ex teſtam. mil. d. Receſſ. Imper. Colon. ann.* 1512. Ant. Perez. *d. teſtam. mil. n. 2.* Carpz. *d. l. d.* 28. Id quod magis de togatis militibus habendum, ut ſcilicet de bonis quaſi caſtrenſibus jure communi teſtentur §. 2. *ſciendum. 6. & ibi* Hotom. *I. d. teſtament. mil.* Schneidvvin. *ad pr. I. eod.* Arum. *diſp. 7. theſ. 9.* Ludvv. *exerc. ad inſt. 9. lit. a.*

Th. VII.

Privilegium autem hoc circa teſtandi jus etiammum durat *arg. l. 32. d. leg. aquil. l. 15. ex quib. cauſ. infam.*

infam. Gail. *l.* 2. *obſ.* 118. *n.* 1. & 2. Harpr. *ad pr. I. d. teſtam. mil.* & omnibus omninò militibus poſt delectum militari ſacramento obſtrictis & in expeditione conſtitutis pro patriâ præſertim pericula ſuſcipientibus competit §. 3. *d. teſtam. mil. d. Receſſ. Colon.* Vigl. *ad rubr. n.* 29. & *ſeqq. d. t.* Harpr. *ad pr. I. eod. n.* 87, & *part.* 1. *diſp.* 20. *th.* 12. *in fin.* Hænon. *exerc. ad inſt.* 7. *th.* 10. Carpzov. *d. l. d.* 20 *num.* 4. & *ſeqq.* & *lib.* 6. *reſponſ.* 14. *n.* 2. & 5. Hahn. ad Weſemb. *d. teſtam. mil.* Dn. Struv. *exerc.* 34. *th.* 4. *in fin.*

Th. IIX.

Hoc privilegium etiam æquiſſimè extenditur ad Concionatores, Conſiliarios, Medicos & Venalitiarios caſtrenſes, imo ad alios, qui licet non milites, in hoſtico tamen vel alio periculo bellico conſtituti ſunt & ibi decedunt *l. un. d. bon. poſſ. ex teſtam.* Brunnem. *ad l. ult. ff. de teſtam. mil.* & *l.* 16. *C. eod.*

Th. IX.

Superior regula ampliatur 1. etiamſi miles filiusfamilias ſit, modò caſtrenſia bona habeat *pr. I. d. teſtam. mil. l. f. C. qui teſtam. fac.* Schneidvv. *ad pr. I. num.* 8. *quib. non eſt. perm.* de bonis autem adventitiis, in quibus habet plenam proprietatem, non poteſt teſtari *l. pen. qui teſtam. fac.* Petr. Gregor. Tholoſ. *in ſyntagm. jur. univerſ. p.* 3. *l.* 42. *c.* 6. Dn. Struv. *exerc.* 23. *th.* 7. 2. licet ex accidenti mutus & ſurdus

ſit

sit §. 2. ubi Mynsing. *n.* 2. & Hotom. *l. d. testam. mil. l. 4. ff. eod.* dico ex accidenti: quia aliàs hisce sensibus privati militare nequeunt, quippe qui nec sacramentum præstare, nec tesseram militarem enunciare possunt. *l. fin. d. re mil.* Schneidevvin. *ad* §. 3. *l. quib. non est perm.* Ludvv. *d. l.* Controvertitur autem, an talis, qui scilicet mutus & surdus factus est, si scribere & literas pingere nequeat, jure militari testari possit? Aff. *per* §. 2. *l. d. testam. mil. l. 4. ff. eod.* & quamvis is voluntatem & mentem suam disertè significare non possit, & quoad loquelam similis mortuo censeatur, *arg. l. 39. C. d. testam.* non æquè tamen quoad intellectum mentis & animi judicium mortuo assimilatur, quippe, qui mentis compos est, & si minus verbis aut scripturâ, saltem nudâ voluntate seu nutû & signis voluntatem suam declarare potest. *l. 15.* §. 1. *l. 40. pr. d. testam. mil.* Harpr. *ad* §. 2. *I. eod. num.* 8. Ludvv. *d. l. lit. d.* Schneidevvin. *ad* §. *item surdus 3. Inst. quib. non est permiss. fac.*

Th. X.

Ex dictis elucescit, hoc privilegium non competere militibus, domi agriculturam, mercaturam, aut alia ejusmodi negotia exercentibus *l. 34. junct. l. sequ. §. f. d. testam. mil. l. un. C. negot. ne milit. lib. 12.* nec in pagis vexandorum rusticorum gratiâ oberrantibus, de quibus in Imperio Romano non tolerandis extat Recessus Imperii à Carolo V. Augustæ in Comitiis promulgatus anno 1555. §. und damit angeregte.

Alexand. *in l. contrario* 15. *n.* 20. *& ſequ. d. vulg. & pup. ſubſt.* Hænon. *Exerc. ad Inſt.* 7. *th.* 10. Schulz. *ſynopſ. Inſt. d. teſtam. mil. lit. a.* Harprecht. *ad pr. n.* 13. *eod.* quin nec imaginariam militiam redimentibus, quos equites auratos vocant, Vigl. *ad pr. n.* 3. *I. d. t.*

Th. XI.

Teſtamentum ante expeditionem factum & ſolennitate deſtitutum in caſtris valere non incipit: quod enim ab initio non valet, tractû temporis non convaleſcit. *l. quod ab initio* 21. *d. R. I.* niſi miles in expeditione illud quâcunque voluntatis declaratione comprobaverit §. 4. *I. d. teſtam. mil. l.* 8. §. 3. *l.* 20. §. 1. *ff. eod.* ſufficit enim voluntatis qualiscunque declaratio priori teſtamento non contraria *Bl. in l.* 6. §. 2. *n.* 1. Ludvv. *exerc. ad inſt.* 7. *th.* 9. *lit. a.* atque ita Imperatorem *in d.* §. 4. Paulum *in d. l.* 9. *& d. l.* 16. §. 2. *ff. d. teſtam. mil.* non diſſentire putamus cum Viglio *in. d.* §. 4. *n.* 1. Mynſ. *num.* 3. Guil. Onciaco *qq. Academ.* 86. *centr.* Bald. &c.

Th. XII.

Ejusmodi ergò milites quôque modo per nudam voluntatis ſuæ declarationem tàm ſcripto quàm voce teſtari poſſunt *pr. verſ.* nam quamvis *& verſ. quoquô modo I. d. teſtam. mil. l.* 1. *l.* 35. *l.* 40. *ff. l.* 30. *l.* 15. *C. eod. l. un. ff. de bon. poſſ. ex teſtam. mil. l.* 19. *C. d. pact.* Vaſqu. 2. *de ſucceſſ. progreſſ.* §. 20. Secundum *d.*

Receſſ. Colon. ann. 1512. tit. von Teſtamenten/ §. und ſollen die Notarien ita tamen diſtinguendum eſt: Aut miles teſtatur in ipſo hoſtium congreſſu & conflictû, aut in caſtris extra periculum vitæ conſtitutus; Priori caſu licitum eſt ei teſtari, quocunque modo vult aut poteſt *d. l. 1. & l. 40. pr. d. teſtam. mil.* adeò, ut pro valido & firmo teſtamento habeatur, ſi in vaginâ aut clypeo, nullo teſte adhibito literis ſanguine rutilantibus adnotaverit, quid poſt mortem ſuam fieri velit. *l. 15. C. d. t.* quod ſi verò in caſtris, non in ipſo conflictû teſtetur, tunc iterum juris quidem civilis ſolennitatibus non eſt adſtrictus, ſolennitates tamen juris gentium obſervare, & propterea ad minimum duos teſtes adhibere tenetur *arg. l. 12. d. teſt. d. Receſſ. Imper. d. tit. &* §. Carpzov. *p. 3. c. 4. d. 26.* Schulz. *Synopſ. Inſt. d. teſtam. mil. lit. a.* Dn. Struv. *ex. 34. th. 3.* Philip. *Uſu Pr. d. teſtam mil. ecl. 49. n. 3.* quibus etiam fœmina intereſſe poteſt *arg.* §. *1. verb. hominibus I. d. teſtam. mil. l. 152. d. V. S.* nec requiritur ulla alia ſolennitas circa rogationem, ſubſcriptionem & ſubſignationem teſtium. *pr. I. d. teſt. mil.* Hænon. *d. exerc. 7. th. 11.* imò & miles poteſt decedere cum pluribus teſtamentis *l. 19. l. 35. ff. d. teſt. mil.* poteſt heredes inſtituere ad certum tempus *l. 5. l. miles ita* §. *pen. ff. l. 6. C. eod.* Pac. *ad* §. *9. I. d. pup. ſubſt.* poteſt iterum decedere partim teſtatus, partim inteſtatus, liberosque quos habere ſe ſcit, præterire ceſſante querelâ §. *5. I. d. her. inſt. l. 6. d. teſt. mil.* Schneidewv. *ad pr. I. d. teſtam. mil.* nec non filio impuberi ſubſtituere, licet ſibi non faciat teſtamentum *l. 41.* §. *f. d. t.* Perez. *d. l. n. 12. & ſeqq.* Dn. Struv. *d. l. th. 7. & 9.*

Th. XIII.

Nec tamen militaris favor tantus est, ut testamentum ultra anni lapsum jure singulari valeat. §. *sed hactenus 3. vers. post missione l. d. testam. mil. l. 16. §. pen. l. quod constitutum 21. l. 37. §. f. ff. eod. l. 7. d. inj. rupt. & irrit. l. 8. C. de re mil. lib. 12.* privilegia enim reipubl. causâ absentibus indulta saltem annalia sunt §. 2. *I. d. excus. tut. l. 26. d. testam. mil.* Tholos. *l. 42. c. 6. n. 5.* Wesenb. *in d.* §. *sed hactenus 3. n* 2. Hoc autem verisimum est, si missio sit honesta h. e. vel justa, quæ emeritis stipendiis & expleto militiæ tempore datur. *l. 2. §. 2. d. his qui not. inf. l. 13. §. missionum 3. d. re mil. l. 7. C. d. fid. instrum. l. 8. §. ita autem ff. d. excus. tut.* vel causaria, quæ ob vitium, adversam valetudinem conceditur. *l. 4. d. test. mil. d. l. 2. §. 2. d. his qui not. infam. Revard. in l. 80 d. R. I* Tholos. *d. l.* Dn. Struv. *d. l. th. 6.* in tantum, ut intra annum post missionem ne capitis quidem diminutione testamentum vires suas amittat §. 5. *I. d. test. mil. l. 12. & sequ. l. 22. ff. eod. l. 1. §. 5. d. bon. poss. ex test. inst.* Hunn. ad Treutl. *vol. 2. disp. 10. th. 7. inf.* Vultej Vigl. Bachov. Harpr. *ad d.* §. 5. Struv. *d. l. th. 9.* quod si autem missio ignominiosa sit, quæ fit ob delictum. *l. 2. §. ignominiæ ff. d. his qui not. inf. l. 13. §. missionum 3 ff. d. re mil.* Borch. Vult. *in d.* §. *sed hactenus. 3. d. testam. mil.* testamentum statim infirmatur: delinquens namque præmio dignus censeri non debet *l. testamenta 26. d. t. l. 5. C. eod.* Vigl. *ad pr. vers. illis autem n. 7.* Bald Harpr. *in d.* §. *sed hactenus 3. de testam. mil.*

Th.

Th. XIV.

Ita ſe habet militare privilegium. Periculum porrò privatis tempore peſtis imminet: unde hodiè Teſtatorem peſte correptum, tres aut duos teſtes adhibuiſſe ſufficit. Id quod etiam præjudiciis Cameralibus confirmat Gail. *obſ. pract l. 2. obſ. 118. num. 7. & ſeqq.* & probat Mynſ. *cent. 1. obſ. 96.* hancque ſententiam ſecutus Sereniſſimus Saxoniæ Elector Auguſtus *in p. 3. c. 4.* conſtituit, quod ſi peſte correptus decumbens vel domo ejus peſtiferâ hâc lue infectâ coràm tribus vel duobus fide dignis teſtibus teſtamentum faciat, illud quantum ad teſtium ſolennitates attinet, omninò valeat

Th. XV.

Hæc ſaluberrima Juris Saxonici conſtitutio etiam extenditur ad teſtatorem, dyſenteria, aliove morbo contagioſo laborantem Carpz. *p. 3. c. 4. d. 2.* Dn. Struv. *Ex. 32. th. 21.* Non verò amplianda erit ad illum caſum, quo teſtator, nullo ejusmodi morbo correptus, neque domus ejus tali lue infecta eſt. Cum ratio conſtitutionis hoc in caſu ceſſet, quæ in ſolo periculi metu poſita eſt, ob quam teſtes ædes lue iſtâ infectas intrare & ad ægrotos accedere grantur Carpz. *d. l. d. 4.* Hahn. *ad VVeſenb. d. teſtam. 10.* Nec refert, utrum teſtes maſculi ſint, an fœminæ, de jure enim gentium eæ, quovis in contractu & negotio ad teſtimonium ferendum pro idoneis ac

fide dignis personis habentur *l. 20. §. 6. qui test. fac. poss.* quidni ergò in ejusmodi testamento quoque testes admitterentur, quippe quæ & in aliis testamentis privilegiatis, quæ citra solennitatem fiunt, testes idoneæ sunt, quamvis alii eas non nisi in subsidium admittant, si scilicet tùm temporis masculi reperiri nequeant Ripa *d. pen. c. 2. n. 21.* Carpz. *d. l. d. 6.* Dn. Struv. *d. l. th. 16.*

Th. XVI.

Subsistit etiam testamentum tempore pestis conditum, etiamsi testes fortuitò advenerint & ad id non fuerint specialiter rogati: rogationem enim testium de solennitatibus juris civilis esse, nemo facilè negabit *l. 21. C. d. testam. l. 21. §. 1. ff. qui testam. fac. poss.* ergo ea non observanda in testamentis iis, quæ saltim secundum jus gentium conduntur Boer. *decis. 34. n. 5.* Ripa *d. l. n. 42.* Carpz. *d. l. d. 8.* Num autem domesticum vel parentum testimonium in testamento pestis tempore idoneum habendum sit, quæritur? sanè quin parentes in testamento liberorum & servi in dispositione dominorum à testimonio repellantur dubium non est, *§. 6. §. 9. l. de testam. ord.* illi propter patriam potestatem, ob quam pater & filius una eademque persona esse censetur *l. ult. C. d. impub. & al. subst.* hi verò, quia juris civilis communionem non habent *l. 32. l. 209. d. R. I.* quæ rationes licet ex jure civili sint desumptæ, attamen adhuc alia ratio parentes à testimonio in hôc testamento arcet,

sci-

ſcilicet affectio ſingularis, quæ jure naturali parentes reddit inhabiles ad teſtimonium ferendum pariter & de jure gentium teſtimonium domeſticum, ſicut aliis in actibus, ita & in teſtamentis regulariter reprobatum eſt, adeoque jus gentium hic parentes & ſervos à teſtimonio repellit Schneidewv. *ad* §. *8. n. 8. l. d. teſtam. ord.* Carpz. *d. l. d. 7*

Th. XVII.

Porrò circa teſtium adhibitionem illud in teſtamento tempore peſtis confecto obſervandum, quod id aliter validum haud habeatur, quam ſi teſtes ex ore teſtatoris id perceperint, neque enim de voluntate teſtatoris aliter certi quid deponere ii poſſunt, quam ſi ipſum loqui & mentem ſuam declarare audiverint, cui conſequens, requiri præſentiam teſtatoris adeò, ut teſtes ipſum videre ac probè cognoſcerequeant *l. 9. l. 12. C. d. teſtam. d. Receſſ. Imper. colon. d. anno* 1512. *tit.* von Teſtamenten §. num die Form. Nec quod de ſolenni teſtamento circa hanc rem diſpoſitum eſt in teſtamento peſtis tempore ullibi correctum reperitur, etenim in quo non minus omnis fallaciæ ac fraudis ſuſpicio evitanda eſt, Carpz. *d. l. d. d. 10.* contrariam opinionem fovet Matth. Berl. *p. 3. concl. 5. n. 28.* Schrad. *tract. ſel. & pract. quæſt.* §. *9. n. 43.*

Th. XIIX.

Multi ita favent diſpoſitionibus tempore peſtis conditis, ut eas quandoque in præſentiâ etiam unius ſo-

ſolummodò teſtis confectas valere exiſtiment, præſertim ſi teſtator non inſtituerit heredem, ſed tantùm legatum reliquerit ob certam cauſam: ſed hæc ſententia deſtituitur fundamento & inde refellitur, quod nec de jure gentium, relictum valeat atque probatur absque duobus ſaltem teſtibus adhibitis *l. 9. C. d. teſt. c. cum aſſes, c. relatum extr. d. teſtam.* Carpzov. *d. l. d. 13.*

Th. XIX.

Teſtamentum tale tempore peſtis factum valet etiam quod bona aliis in locis ſita ubi peſtis non graſſatur, peſteque extincta tam diu firmum ac ratum permanet, quam diu teſtator in eadem voluntate perſeverat *arg. l. 1.* ubi Saſ. *d. teſtam.* Cornæus *conſ. 53. column. fin. vol. 4.* Ripa *tr. d. peſt. c. 2. n. 35.* Boer. *deciſ. Burdegal. 228. n. 12.* Carpzov. *d. l. d. 5.*

Th. XX.

Eatenus jure ſingulari indultum eſt favori perſonæ propter imminens periculum: Propter præſumptam fidem porrò licitumque ardorem nimia juris communis ſcrupuloſitas remiſſa eſt parentibus inter liberos teſtantibus. Teſtamentum autem eorum vel ſit in ſcriptis vel ſine ſcriptis: priori caſu nullis opus eſt teſtibus, ſed ſola ſchedulâ manu patris exarata validi teſtamenti loco ſubſiſtit, licet ab eo ſubſcripta non ſit, dummodo pater non ſignis vel notis inuſitatis, ſed expreſſis literis & integris dictionibus

bus voluntatem ſuam declaraverit, & horum cuique, nullo prætorito, ſive exhæredato certam portionem aſſignaverit *Nov. 107. c. 1. auth. quod ſine C. d. teſtam.* Maſcard. *concl. 1352. n. 65. vol. 3.* Gail. 2. *obſ. 112. n. 7. 8. 9. & 14.* Hottom. *conſ. 54. n. 2. & 15.* Thoming. *deciſ. 4. n. 2, 4. & 6.* Piſtor. *p. 1. qu. 1. n. 7. & qu. 2. n. 1. & ſeqq.* Menoch. *per præſumpt. 7.* Tholoſ. *d. l. 42. c. 5. n. 9. & ſeqq.* Hieron. Panſchmann. *p. 2. q. 1. n. 4. & ſeqq.* Fachin. *p. 2. l. 4. controv. c. 1. contra* Cujac. *conſult. 1. n. 7.* Carpz. *p. 3. c. 4. d. 17.* Dn. Struv. *d. l. th. 17.* Sin ſchedula iſta non ab ipſo patre, ſed à tertio quodam ſcripta fuerit, tunc ſubſcriptio patris neceſſariò requiritur & ſimiliter absque teſtibus ſubſiſtit *arg. Nov. 18. c. 7.* Carpz. *d. l.* non autem opus eſt, ut Teſtator hoc casû id teſtamentum ſuum eſſe in ſubſcriptione dilucidè aſſeveret, ſed ſufficit ſubſcriptio ſola generalis absque omni ſpeciali atteſtatione Weſenb. *conſ. 90. n. 15.* Carpzov. *d. l.* quod ſi verò parens literarum ignarus ſit, aut aliam ob cauſam ſcribere nequeat, tunc voluntatem ſuam inter liberos obſervandam coram duobus fide dignis teſtibus cujuscunque ſexus iisdemq; ſpecialiter non rogatis nuncupare & declarare poteſt *arg. l. 21. §. 1. C. d. teſtam. l. ult. C. fam. erciſc.* Guid. Pap. *deciſ. Grat. 537.* Covarr. *tom. 1. c. 11. n. 6. d. teſtam.* Peckius *3. d. teſtam. conjug. 13. num. 1.* Gail. *d. l. n. 4, 5, 6, & 13.* Piſtor. *d. qu. 1. n. 1. & ſeqq. & qu. 2. n. 9. & duobus ſeqq.* Dan. Mollerus *4. ſemeſtr. 8.* Hier. Panſchmann. *d. l. n. 24. & ſeqq.* Harpr. *ad §. 3. & 4. I. d. teſtam. n. 116. & ſeqq.* Carpzov. *d. l. d. 15.* neque hoc casû parens voluntatem ſuam ſemper revelare cogi-

tur: poteſt enim ſchedam alterius manû exaratam in præſentiâ teſtium producere & coram illis aſſeverare, quod in eâ ipsâ teſtamentum ſuum inter liberos comprehenſum ſit. Harpr. *d. l. num. 141.* Dauth. *ad l. hâc conſultiſſima 21. C. d. teſtam. ord.*

Th. XXI.

Non minus frequens quam dubia quæſtio eſt, utrum ſcriptura patris ſine die & conſule i.e. ſine expreſſione anni & menſis ac diei confecta, quâ inter liberos ſuos minus ſolenniter teſtatus eſt tanquam teſtamentum paternum inter liberos valeat? & quamvis non deſint, teſtamentum parentis inter liberos in ſcriptis confectum ad ſui firmitatem, non requirere menſis ac diei deſignationem ſive expreſſionem, contraria tamen opinio verior *d. auth. quod ſine C. d. teſtam. & Nov. 107. c. 1.* quibus ex locis clariſſimè conſtat teſtamentum parentis inter liberos in ſcriptis conditum, nullas habere vires, niſi in eo expreſſum ſit, quo tempore, h. e. quo anno, menſe ac die teſtator ſcriptum teſtamentum confecerit Panſchmann. *d. l. n. 14. cum ſeqq.* Hartm. Piſtor. *lib. 1. qu. 2. n. 1. & ſeqq.* Jul. Clar. *l. 3. ſentent. § teſtamentum qu. 14. n. 2.* Carpz. *d. l. d. 17.*

Th. XXII.

Jucunda & in uſû practico apprimè utilis etiam quæſtio eſt, num teſtamentum parentis inter liberos ſubſtat, in quo unus vel alter ex liberis eſt præteritus? & verius eſt in teſtamento tali omnes liberos inſti-

tuen-

tuendos esse, neque ullum ex iis citra vitium nullitatis præteriri posse *Nov. 107. c. 1. Nov. 115. l. 1. ff. d. inj. rupt. irrit. fact. l. ult. in fin C. d. lib. prat. Nov. 107. c. 1. Nov. 115. c. 3.* Et licet Impp. *in d. l. hâc consultißima 21. §. ex imperfecto 1. C. d. testam. l. 16. l. fin. C. fam. ercisc.* solennitates Juris communis parentibus inter liberos testantibus, remiserint: hæc tamen relaxatio de illis tantùm solennitatibus exaudienda est, quæ sine injuriâ alterius omitti possunt: quales sunt septenarius numerus testium, eorundem specialis requisitio, subscriptio, subsignatio & similes. Vasq. 2. *d. succeff. creat. §. 20. n. 228.* Gail. *d. obs. 112. num.* 11. Alvar. Valasc. *decis. Lusit. 23. per tot.* Fachin. *d. l. c. 24.* Carpzov. *d. l. d. 21.*

Th. XXIII.

Cùm hoc testandi genus in favorem liberorum introductum sit sequitur, quod in præjudicium & detrimentum eorum extraneis personis neque legatum neque fideicommissum in ejusmodi testamento imperfecto utiliter relinqui possit *d. l. hâc consultißima 21. C. d. testam.* Carpzov. *d. l. d. 19.* nisi testator ultra scripturam propriâ manu exaratam duos ad minimum testes adhibeat & coram illis voluntatem suam declaret *Nov. 107. & c. 1. vers. si tamen* ubi Cujac. *auth. quod sine* ubi Angel. *n. 3.* Castrens. *n. 2.* Vasqu. 2. *d. succeff. progreff. §. 14. num. 120. & lib. 3. §. 23. n. 107.* Thoming. *decis. 4. num. 4. & 6.* Pistor. *d. qu. 2. n. 5.* Hieron. Panschmann. *d. l. qu. 9. num. 2.* Schulz. *Synopf. In-*

ſtit. d. teſtam. ord. lit. d. Carpzov. *d. l. d.* 20. Brunnem. *ad d. auth. quod ſine C. de teſtam.*

Th. XXIV.

Hoc loco autem dicitur extranea perſona, quæ non ex numero liberorum teſtatoris eſt, etiamſi illi ſanguinis ratione ſit conjuncta *d. l. hâc conſultiſſima* 21. §. *ex imperfecto* 1. *C. de teſtam.* Harpr. *d. l. num.* 222. Hinc inferendum, nec uxori relictum legatum vel fideicommiſſum in ejusmodi teſtamento inter liberos ſubſiſtere poſſe ex generalitate *d. l. hâc conſultiſſima* 21. *& l. ult. C. fam. erciſc.* quibus expreſſior addi poteſt textus *in Novell.* 107. *c.* 1. ubi Imperator præter ſcripturam parentis, ſi legata uxori aut extraneæ perſonæ adſcribantur, verbis diſertis teſtes requirit Dauth. *ad l. hâc. conſultiſſima* 21. *num.* 38. *C. d. teſtam.* Harpr. *d. l. num.* 224. Carpz. *d. l. d.* 21.

Th. XXV.

Cæterum, etſi vice verſa hæc ~~libertas~~ ſeu facultas liberis inter parentes teſtandi non competat *arg. l.* 21. §. 1. *C. d. teſtam.* Jul. Clar. §. *teſtamentum. qu.* 12. *n.* 6. Magdal. *p.* 1. *c.* 16. *num.* 181. Harpr. *d. l. n.* 93. *& ſeqq.* Gail. *d. l. n.* 22. Carpz. *d. l. d.* 15. *n.* 11. tamen, ubi venientes ab inteſtato inſtituti ſunt, quinque teſtes ſufficere volunt *per d. l. hac conſultiſſima* 21. §. *ſi quis autem* 3. *verſ. niſi forte in priore C. d. teſtam.* Vaſqu. *d. l.* Magdal. *p.* 2. *c.* 17. *per tot.* Graſſ. §. *teſtamentum. qu.* 54. *n.* 15. Dauth. *d. l. n.* 432. Gail. *d. obſ.* 112. *n.* 26.

Th.

Th. XXVI.

Notandum quod si dispositio parentum ob defectum requisitorum solennium haud jure valere possit, ex clausulâ tamen codicillari, quæ verbis etiam non expressis in omni testamento parentum inter liberos subintelligitur Hartm. Pist. *p. 4. qu. 9. n. 19.* Carpz. *p. 3. c. 4. d. 22. n. 6. 7. & seqq. & c. 8. d. 20. n. 3. & 4.* ut divisio inter liberos sustineatur *l. filii & l. fin. C. fam. ercis.* Magdal. *d. l. n. 136.* Hotom. *cons. 54. n. 3. & cons. 54. per tot.* Dauth. *d. l. n. 3.* Carpz. *d. l.* eaque in allodialibus usque ad legitimam inæqualis *l. 10. C. fam. ercisc.* Gail. *2. obs. 116. n. 2.* Panschmann. *d. l. num. 34. & seqq.* Carpz. *d. l. n. 9.* Secus autem res se habet in feudalibus; In iis enim divisio inter filios locum non habet, nec uni filiorum pater feudum assignare potest, nisi accedat fratrum consensus vel ratificatio. *1. f. 1. §. & quia 1. c. f. 8. pr.* Gail. *d. l. n. 9.*

Th. XXVII.

Ejusmodi verò divisio fit vel scripto vel nuncupatione; priori casu requiritur, ut forma *Nov. 18. c. 7. & auth. si modò C. fam. ercisc.* observetur. Jul. Clar. *§. testamentum qu. 14. n. 5.* Grass. *§. testamentum. qu. 16.* Dauth. *ad l. 21. n. 12. C. d. testam.* Hotom. *cons. 54. n. 2. & cons. 55. n. 1. & seqq. cons. 57. n. 15.* Posteriori casu, si sc. sine scriptis & oretenus saltem parens dividere cupiat, necesse est, ut duo testes adsint, coram quibus pater suam dividendi voluntatem exponat.

Cyn. Gothofr. Albert. & Angel. *in d. auth. ſi modo.* Harprecht. *ad §. 3. & 4. n. 208. J. d. teſt. ord.* Carpzov. *d. l. n. 10.*

Th. XXIIX.

Illud ſilentio non prætereundum quod ſi pater res diviſas liberis ſtatim tradat, eosque fructus percipere patiatur, non cenſeatur ultima voluntas ſed donatio inter vivos Jac. Put. *deciſ. R. R. 84. & 132. l. 2.*

Th. XXIX.

Talis fuit favor perſonæ: Favore Rei quoque à jure communi diſceſſum eſt, dum ad pias cauſas coràm duobus teſtibus etiam fœminis & ſpecialiter non rogatis teſtamentum factum ſuſtinetur, non quidem jure civili, quô nihil remiſſum eſſe docet Magdal. *p. 1. c. 12. per tot. & p. 2. c. 1. n. 7.* Schneidvv. *ad pr. I. n. 17. d. teſtam. ord.* ſed jure canonico. *c. relatum.* 11. *& ibi* Covarruv. *n. 5. d. teſtam.* Boër. *deciſ. Burdegall. 93. n. 4. & ſeqq.* Vaſqu. *d. ſucceſſ. creat.* §. 22. *n. 1. & ſeqq.* Maſcard. *concl. 1352. n. 32. & ſeqq. vol. 3.* Schurff. 1. *conſ. 31.* Clar. §. *teſtamentum qu. 6. n. 2. & ſeqq.* Mynſ. *ad §. 6. n. 4. inſt. d. teſtam. ord.* Harpr. *ad § 3. & 4. n. 48. eod.* Carpz. *p. 3. c. 4. d. 33. n. 1. & ſeqq.* Schulz. *Synopſ. inſt. d. teſtam. ord. lit. d. n. 5.* Dn. Struv. *exerc. 32. th. 23.* dummodo imperfectum non ſit ratione voluntatis. Voluntas enim eſt cauſa efficiens Teſtamenti: ceſſante autem causâ, ceſſare quoque debet effectus. *l. ſi quis teſtamentum,*

tum, & ibi Castr. *n. 3. l. qui testam. fac. l. 9. C. eod.* Boer. *d. t. n. 10. & decis. 206. n. 4. & seqq.* Mynsi. *5. obs. 28. num. 2. & 3.* Gail. *2. obs. 112. num. 14.* Magd. *p. 2. c. 5. num. 2.* Alvar. Valasc. *decis. lusit. 75. num. 4.* Harpr. *d. l. num. 49.*

Th. XXX.

Piæ causæ autem in jure nostro dicuntur, quando aliquid ecclesiis, Scholis, Academiis, pauperibus, cæmiteriis, Xenodochiis sive ad stipendia sive in redemptionem captivorum relinquitur. Econtrariò pia causa non intelligitur, quando singulis personis v. g. Parocho, Pastori, Ministro Ecclesiæ aliquid relictum est *arg. d. c. relatum. 11. vers. nomine autem ecclesiæ extr. d. testam.* Carpzov. *d. l. d. 34.* Harpr. *d. l.*

Th. XXXI.

Quæritur, an testamentum tale ad pias causas factum etiam planè nullis adhibitis testibus subsistat? Neg. quia absque duobus vel tribus testibus, in quorum ore stat omne verbum, dispositio testatoris nequit probari Jul. Clar. *d. l.* Vasqu. *d. l.* §. 21. *n.* 1. Fachin. *lib. 4. c. 3. in fin.* Panschmann. *p. 4. qu. 8. num. 1. & seqq.* Carpzov. *d. l. d. 33. n. 8.* Hahn. ad Wesenb. *d. testam. ord. n. 10.* Non autem hic licet argumentari à testamento militum aut parentum inter liberos, quorum sola scriptura sine testibus, ut dictum, subsistit, siquidem ex speciali favore militum & liberorum hoc privile-

vilegium testandi concessum fuit. Panschmann. *d. l. num. 5. & seqq.* ergò ad pias causas trahendum non est, ne quidem ex identitate rationis Carpz. *d. l.*

Th. XXXII.

Tantum de solennibus juris communis remisit favor. Necessitate deinceps indulgetur Rusticis, ut si septem testes haberi nequeant, coram quinque idoneis testamentum factum subsistat *l. f. ubi Jas. C. d. testam. Recess. Imper. Colon. d. anno.* 1512. *tit.* von Testamenten §. und sollen die Notarien Auffmerckung haben/ *vers. item*, und auff den Gau/ wo Bauers Leute Testament machen und mehr Zeugen nicht zu bekommen/ wenn auff das wenigste 5. Zeugen ꝛc. Alexand. *cons. 7. n. 14. vol.* 2. Vasqu. *3. de succes. creat.* §. *22. num.* 34. Ripa. *d. pest. c.* 2. *n.* 18. Clar. *d. l. qu. 56.* Carpz. *d. l. d. 30.* Schulz. *in synops. inst. d. testam. ord. lit. d. num.* 2. Ludvvell. *exerc. ad inst. 7. thes. 9. lit. c.*

Th. XXXIII.

Hoc privilegium ad civem rari ægrotantem ibique testantem etiam extenditur Cyn. Salyc. Brunnem. *ad. l. p. C. de testam.* Ripa *d. c.* 2. *n. 3.* nec irritari putamus ejusmodi testamentum, si vel maximè postea plures testes haberi possint *d. l. f. C. d. testam.* Ripa. *d. l. num. 35.*

Th.

Th. XXXIV.

In provinciis Saxonicis firma ſunt ruſticorum teſtamenta coram Parocho & duobus teſtibus etiam non rogatis, ruri condita. Schneidevv. *ad pr. Inſt. teſtam. ord. num. 19.* Struv. *Exercit. 32. th. 17.* Teſtes nimirum ad probationem, Parochus verò ad fraudes & calumnias teſtium vitandas adhibetur Perez. *in C. d. teſtam. num. 20.* Dn. Struv. *d. l.*

Th. XXXV.

Hæc de ſolennitatum Juris communis remiſſione: quæ intenduntur in teſtamento cæci, ad cujus perfectionem propter maximum juſtiſſimumque falſitatis metum, quem aliàs oculorum acies diſpellit, præter alias ſolennitates, de quibus *t. t. l. d. teſtam. ord.* deſideratur 1. ut ultra numerum ſeptem teſtium cæcus teſtaturus adhibeat Notarium, quem ſi habere non poſſit, adjungat octavum teſtem, & illis omnibus convocatis palam edicat quod velit teſtari ſine ſcriptis ſaltem per nuncupationem. 2. ut non modò heredis nomen, ſed etiam vitæ genus & dignitatem aliasque notas & indicia, ex quibus ille cognoſci poſſit, ne ulla ambiguitas aut dubitatio in perſonâ heredis relinquatur, ſpecialiter exprimat 3. ut Notarius vel octavus teſtis conficiat de tali voluntate ſcripturam, & unà cum omnibus aliis teſtibus huic teſtamento ſubſcribat & illud conſignet *l. hâc conſultiſſimâ 8. C. qui teſtam. fac. §. cæcus autem 4.* & ibi

Vigl. *num. 2. & ſeqq. quib. non eſt perm. d. Receſſ. Imper. Colon. tit.* von Teſtamenten §. aber zu eines blinden Teſtament gehöret / wie hiernach folget. Dauth. *d. teſtam. ord. num. 232.* Harpr. Schneidevv. *ad d. §. cæcus 4. Inſt. quib. non eſt perm.* Brunnem. *ad d. l. hâc conſultiſſimâ 8.*

Th. XXXVI.

Hæc autem non ſunt extendenda ad teſtamentum cæci inter liberos aut ad pias cauſas factum, ubi duos teſtes absque ſolennitate ſufficere, communis Dd. opinio eſt quia in liberis ceſſat falſitatis ſuſpicio & in cauſis piis ſolum jus gentium attenditur Caſtr. *conſ. 362. n. 1. vol. 2.* Fulgoſ. *conſ. 41. & conſ. 90. num. 1.* Alciat. *conſ. 33. n. 2. cum ſeqq.* Tiraq. *d. priv. piæ cauſ. cauſ. 10.* Schneidevv. *d. l. n. 6. 7.* Perez. *in C. d. teſtam. n. 6.* Joh. Brunnem. *ad l. 10. C. d. teſtam.* Carpzov. *d. l. num. 5. 6.*

Th. XXXVII.

Si cæcus vult facere codicillos, debet easdem ſolennitates adhibere, ac ſi teſtamentum faceret *l. 8. verſ. quæ in eundem C. d. teſtam. d. Receſſ. Imper. Colon.* §. es iſt auch nicht allein in einen Teſtament eines Blinden / ſondern auch in ſeinen Codicillen und andern Willen noth ſolche Forme zu halten Carpzov. *d. l. n. 7.* qua propter clauſula codicillaris, quæ plerumque hodiè in fine teſtamentorum ſubjici ſolet, & cujus aliàs ma-

xima utilitas, Schneidevv. *ad §. Inſt. d. codic.* & Carpz. *p. 3. c. 4. d. 39. & c. 8. d. 11.* cæci teſtamento adjecta nihil prodeſſe poterit, ſi illud aliquo ſolennium defectû laboret.

Th. XXXIIX.

Hæc ſunt pauca illa, quæ de prolixâ ac nobili materiâ in medium adferre voluimus. Deo autem ter Optimo Maximo pro jugi & immenſa ſua gratiâ clementique actæ haſtenus vitæ præſidio gratias agimus devotiſſimas. Aſpiret porrò noſtris progreſſibus, æternumque favorem continuet. Vigeant floreantque ipſius Juſſu Reſpublicæ, & felicia ſubinde capiant incrementa. Noſtris verò ſive honoribus ſive honorum piis votis illud ineſſe pondus ſinat, ut cedant omnia in ipſius gloriam & publicum emolumentum.

Su-

Supremam Themidos tibi noſter SALA tiaram
Imponit duplicatam conſpirantibus omniûm
Votis; Nam virtus, clara & doctrina meretur
Sic, BERTRAME, tua. Hinc voveo,
quò fulgere poſſis,
Atque novum * GENTI poſthàc
ſuperaddere SYDUS.

* *Bertramianæ.*

Ita
Clariſsimo Dn. Doctorando amicâ m. & m. animitùs gratulat.
Johann-Volk. Bechmann/
D. & Præſes.

Quæ ſit, declaras, teſtatio noſtra peritis,
Quatenus illa necis vim trutinare docet.
Intendit ſimul ac ſolennia fœdere remittit
Teſtator, valeat quo bene velle ſuum.
Hocce parat rubram Tibi jam, Peramice, Tiaram:
Fauſta precor: jubeat pondus ineſſe DEUS!
Clariſſimo Dn. Doctorando gratulante calamo ſcribeb.
Johannes Georgius Simon, D.

§(o)§